P R O G R A M
W Y C H O W A W C Z O - P R O F I L A K T Y C Z N Y

OGÓLNOKSZTAŁCĄCA
SZKOŁA MUZYCZNA I i II STOPNIA
im. K. Lipińskiego w Lublinie

SPIS TREŚCI

Część I Podstawy teoretyczne Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

I. WPROWADZENIE **str. 5**

II. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU **str. 5**

III CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO **str. 7**

IV. WIZJA I MISJA SZKOŁY **str. 9**

V. SYLWETKA ABSOLWENTA **str. 10**

VI. ZADANIA I ZAKRESY ODPOWIEDZIALNOŚCI **str. 11**

VII. WSPÓŁPRACA RODZICÓW I SZKOŁY **str. 15**

VIII. TRYB POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH **str. 17**

IX. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU **str. 17**

X. ZADANIA I OGÓLNE CELE WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE SZKOŁY **str. 18**

XI. SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH **str. 23**

XII. UCZESTNICY I REALIZATORZY PROGRAMU **str. 24**

Część II Praktyczna - Plan wychowawczo-profilaktyczny na rok szkolny 2025/2026

I. WNIOSKI Z EWALUACJI PROGRAMU **str. 26**

II. REKOMENDACJE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE CEA **str. 27**

III. KIERUNKI POLITYKI OŚWIATOWEJ **str. 29**

IV. DIAGNOZA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROŻEŃ **str. 30**

IV. CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA **str. 31**

V. CELE WYCHOWAWCZE: OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE **str. 34**

VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ **str. 36**
VII. ZASADY EWALUACJI **str. 37**
VIII. LITERATURA **str. 40**

Załączniki:

1. ***Harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych***

Część I
Podstawy Teoretyczne Programu

I. WPROWADZENIE

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, intelektualnej, emocjonalnej, społecznej i duchowej

Zgodnie z założeniami psychologii humanistycznej **WYCHOWANIE to proces wspomagania wychowanka w rozwoju, ukierunkowanym na osiąganie pełnej dojrzałości we wszystkich tych sferach.**

Tak rozumiany kontakt wychowawczy zdaniem Z. Gasia (2003):

- **angażuje dwie osoby**, dwa podmioty: wychowawcę (np. szkołę, rodzica, nauczyciela, duszpasterza, starszego kolegę) oraz wychowanka,
- **pozostające w osobowej relacji** (tzn. wzajemnie traktujących siebie podmiotowo),
- **współdziałające w osiąganiu celów wychowawczych** (gdzie wychowawca jest odpowiedzialny za formułowanie celów i tworzenie warunków do ich realizacji, zaś wychowanek jest odpowiedzialny za korzystanie z warunków do rozwoju i osiąganie celów wychowawczych).

Wychowanie powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. (art. 1 pkt 3 ustawy Prawo Oświatowe)

Profilaktyka szkolna będzie zatem procesem wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczaniem i likwidowaniem czynników, które zaburzają zdrowy styl życia.

Istotą profilaktyki w szkole muzycznej będzie reagowanie na zagrożenia i problemy oraz przygotowanie młodych uzdolnionych ludzi do podejmowania słusznych wyborów, informowanie o zagrożeniach, jakie niesie ze sobą poszukiwanie łatwego i bezstresowego życia, pokazywanie alternatywnych dróg wyboru.

Wszystkie działania profilaktyczne będą miały na celu wyposażenie młodego wrażliwego człowieka w umiejętności budowania dobrych relacji i pozytywnych więzi opartych na skutecznej komunikacji. Poza tym nieodzownym elementem oddziaływań jest poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresowych i konfliktowych, wyrażania swoich potrzeb, emocji i opinii. Działania profilaktyczne wspierają pracę nad harmonijnym rozwojem osobowości i zdrowym stylem życia.

II. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., weszła w życie 17 października 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78 poz. 483).
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dn. 10 grudnia 1948r.
3. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2021 r., poz. 1088 ze zm.).
5. Ustawa Karta Nauczyciela z 26 stycznia 1982 r. (Dz. U z 2018 r. poz. 967, z późn. zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1754).
7. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1012).
8. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 sierpnia 2019 r., w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w publicznych szkołach artystycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 poz. 147).
9. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2017 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2485; Dz. U. z 2022 r. poz. 266)
10. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 05 listopada 2014 r., w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz. U. 2014 r., poz. 1646).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (tekst jednolity Dz.U.2020.1449).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 sierpnia 2017 r., w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz. 1798.)
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r., poz. 1604).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578).
15. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. poz. 2474)

Dokumenty szkolne

Statut OSM I i II Stopnia im. K. Lipińskiego w Lublinie.

Przepisy pozaświatowe

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2123.).
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, z 2022 r. poz. 2140, z 2023 r. poz. 1606, 1615.)
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U.2023 poz. 901.).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 165, 240, 535, 803).
6. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity: Dz.U.2023 poz.172).
7. Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 700.)
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)
9. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r., w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. *w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022* (Dz.U. 2017, poz. 458). Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030
11. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 560, 1228)

Akty prawne istotne w roku szkolnym 2024/2025:

1. Rozporządzenie MEiN z 18 lipca 2023r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2023 r. poz.1367)
2. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku 2024/2025.

3.III. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II st. im. K. Lipińskiego w Lublinie to placówka o wieloletniej tradycji kształcenia muzycznego i ogólnokształcącego, sięgającej swoimi początkami 1944 roku. Patronem szkoły jest Karol Józef Lipiński najwybitniejszy przedstawiciel wiolinistyki polskiej, i jeden z najznakomitszych skrzypków na świecie. Ten, którego nazywano „Czarodziejem skrzypiec", „polskim Paganinim", którego za życia uhonorowano tytułem „pierwszego skrzypka dworu Królewsko-Polskiego" i jednocześnie ten, o którym po śmierci długi czas nie pamiętano.

W **dorobku** kompozytorskim Karola Lipińskiego figurują trzy symfonie, uwertura, utwory kameralne, wokalno-instrumentalne oraz sceniczne. Jednak najważniejsze miejsce zajmują kompozycje na skrzypce solo, w tym 11 kaprysów, a także utwory na skrzypce z towarzyszeniem orkiestry bądź fortepianu. Są to: cztery koncerty skrzypcowe, spośród których niewątpliwie na czoło wysuwa się II Koncert D-dur op. 21 zwany „wojskowym", również ronda, wariacje i fantazje na tematy zaczerpnięte na ogół z oper innych kompozytorów. Twórczość Lipińskiego obfituje także w elementy narodowe wyraźnie dochodzące do głosu w polonezach, których skomponował ponad trzydzieści, a które były jego ulubioną formą wypowiedzi artystycznej.
Działalność muzyczną Karola Lipińskiego uznaje się za jedną z najważniejszych w procesie **rozwoju wiolinistyki polskiej**. Cieszył się sławą wybitnego pedagoga – jego uczniami byli przecież : Henryk Wieniawski (którego sam Lipiński określił swoim następcą), oraz Józef Joachim.

Twórczość Lipińskiego obfituje w elementy narodowe. Koncertując po całej Europie maestro zawsze podkreślał swoje polskie pochodzenie wykonując własne kompozycje. Swoją działalnością przyczynił się do spopularyzowania kultury polskiej, kultury narodu, którego państwa nie było wówczas na mapie politycznej Europy.

Pod koniec życia Lipiński wspierał edukację muzyczną w rodzinnej Galicji, tworząc Szkołę Muzyczną dla biednych dzieci chłopskich. Lipiński pozostaje także najbardziej znaczącym – obok Chopina – muzykiem polskim pierwszej połowy XIX wieku. Do historii muzyki wszedł jako najgenialniejszy przed Wieniawskim skrzypek polski i jeden z największych wirtuozów pierwszej połowy XIX stulecia. Lipiński wykształcił własny styl wykonawczy. Ogromna sława, jaką ówcześnie zdobył Karol Lipiński jest dowodem jego wielkiego talentu. Był znany w całej Europie i doszedł do niezwykłych zaszczytów. O klasie jego talentu najlepiej świadczy sam Paganini, który zapytany kogo uważa za pierwszego skrzypka w Europie odpowiedział: ***„Kto jest pierwszym… nie wiem, ale drugim jest z pewnością Lipiński"***.

W Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Lublinie dużą wagę przywiązujemy do wspierania uczniów w ich rozwoju muzycznym i realizacji swoich zainteresowań. Staramy się tworzyć sprzyjający temu klimat we współpracy z rodzicami. Nasza szkoła jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym uczniom, a zatrudniona wykwalifikowana kadra pedagogiczna oraz specjaliści tacy jak psycholog, pedagog, logopeda zapewniają odpowiednie warunki do wszechstronnego rozwoju uczniów, zarówno artystycznego jak i osobowego. Wysoki poziom nauczania ma corocznie odzwierciedlenie w licznych laurach uczniów na arenie krajowej i międzynarodowej oraz w wysokich notach egzaminów zewnętrznych. Wspólnie dbamy o rozwój naszych uczniów, rozwijanie talentów i pielęgnowanie pasji.

Kształcenie odbywa się w dwóch pionach – ogólnokształcącym i muzycznym. Obejmuje edukację od pierwszej klasy szkoły podstawowej do klasy maturalnej w dwóch stopniach kształcenia muzycznego. Szkoła podstawowa, czyli I stopień OSM dla klas 1-3 oferuje opiekę w

świetlicy, zabawy na wewnętrznym, nowoczesnym placu zabaw i bezpieczne warunki nauki w sektorze dla małych dzieci. Dzieci starsze czas wolny spędzają w klubiku, gdzie mogą odrobić lekcje bądź twórczo i kreatywnie wypoczywać. Szkoła posiada przestronną stołówkę serwującą zdrowe obiady. OSM II stopnia to sześcioletnia, średnia szkoła muzyczna pozwalająca uzyskać dyplom zawodowy muzyka. Szkoła uczy gry na instrumentach takich jak skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas, flet, obój, klarnet, saksofon, trąbka, fagot, puzon, waltornia, fortepian, akordeon, organy, gitara, harfa i perkusja. Oprócz indywidualnych lekcji z nauczycielem instrumentu uczniowie kształcą słuch muzyczny, grają w zespołach kameralnych i orkiestrze, poznają zasady i historię muzyki, a także koncertują prezentując swoje umiejętności. Oferta skierowana jest dla młodzieży, która swoją przyszłość wiąże z zawodem muzyka instrumentalisty. Uczniowie dużo czasu spędzają ćwicząc na instrumencie, a dobra organizacja i wsparcie rozwoju, szczególnie tych utalentowanych i ambitnych, ma ogromne znaczenie. Miejscem do koncertowania dla najmłodszych jest „moja mała scena" gdzie dzieci od pierwszych chwil oswajają się z występami. Natomiast w Sali Koncertowej uczniowie mają możliwość występować dla większej publiczności Szkoła aktywnie współpracuje ze środowiskiem lokalnym i różnymi ośrodkami kulturalnymi.

Wyjazdy na konkursy, warsztaty, nauka gry zespołowej, współpraca w orkiestrze - to doświadczenia, których nie zaproponuje żadna inna szkoła. Uczniowie spoza Lublina mogą korzystać z Bursy Szkół Artystycznych mieszczącej się obok szkoły. W szkole panuje niepowtarzalny klimat, w którym uczniowie wzrastają przez 12 lat, co rodzi trwałe przyjaźnie. Dzięki dobrej oraz przyjaznej atmosferze szkoły dzieci i młodzież czują się w niej dobrze, bezpiecznie. Tworzą się mocne więzi ze swoją szkołą. Często absolwenci wracają do niej, aby pełnić rolę nauczyciela.

IV. WIZJA I MISJA SZKOŁY

„...bo piękno po to, by zachwycało do pracy..."
C. K. Norwid

Poprzez kontakt z pięknem muzyki uczymy, wychowujemy, uwrażliwiamy, wszechstronnie rozwijamy i kształtujemy dojrzałą osobowość ucznia. Przygotowujemy do świadomego i aktywnego uczestniczenia w muzycznym życiu kulturalnym i społecznym oraz do podjęcia studiów muzycznych w uczelniach artystycznych.

Misją Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. im. K. Lipińskiego w Lublinie jest odkrywanie oraz wspieranie wybitnie utalentowanych dzieci i młodzieży w rozwoju osobowym i artystycznym poprzez tworzenie właściwej atmosfery, a także warunków kształcenia uczniów obdarzonych szczególną inteligencją muzyczną czy też wrażliwością na piękno. Przygotowujemy naszych wychowanków do wymagającej roli wykonawców, kompozytorów i krytyków utworów muzycznych oraz świadomych odbiorców dzieł muzycznych i wytworów szeroko pojętej sztuki.

Wszelkie działania edukacyjne i pedagogiczne podejmowane w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II st. im. K. Lipińskiego w Lublinie, uwzględniające potrzeby i dobro każdego ucznia, za główny cel stawiają doprowadzenie ucznia do osiągnięcia pełni rozwoju osobowego poprzez wychowanie przez sztukę. Kształcenie postaw wychowanków odbywa się w duchu poszanowania ogólnoludzkich, uniwersalnych wartości, mając w perspektywie wszechstronny

rozwój ucznia na płaszczyznach: artystycznej, intelektualnej, fizycznej, emocjonalnej, duchowej i społecznej.

Nauczyciele i wychowawcy kładą *„nacisk na kształtowanie jednostek twórczych, kreatywnych i zdolnych do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i poza nią. W procesie tym ważne staje się rozwijanie osobowych cech wychowanka – w związku z tym wychowawca musi pomóc dzieciom i młodzieży rozwinąć zdolności umożliwiające rozumienie przez nich otaczającego ich świata na drodze samorefleksji dotyczącej zasadności własnych zachowań oraz rozwinięcia umiejętności komunikacyjnych, które umożliwią dialog z innymi i z samym sobą*" (Konopczyński i in., 2017).

Zapewniając zróżnicowaną ofertę edukacyjną realizowaną najnowocześniejszymi metodami pracy dydaktyczno-wychowawczej, pragniemy stworzyć możliwości kształcenia się w zakresie przedmiotów muzycznych i ogólnokształcących każdemu wychowankowi w najbardziej dla niego optymalny sposób, przy jednoczesnym rozwijaniu jego indywidualnego potencjału twórczego oraz wdrażaniu go do pełnowartościowego życia we współczesnym świecie. Zaangażowanie kompetentnej, wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli i wychowawców, przy czynnym wsparciu rodziców uczniów, ma na celu ukształtowanie jednostki wszechstronnie wykształconej, o wyraźnej indywidualności, krytycznej, asertywnej, tolerancyjnej, uwzględniającej chrześcijański system wartości, umiejącej nie tylko odnaleźć się w złożonym kontekście kulturowo-społecznym, lecz również potrafiącej służyć ogółowi społeczeństwa poprzez szerzenie kultury muzycznej w środowiskach lokalnych i na arenie międzynarodowej.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna OSM I i II stopnia obejmuje w szczególności:

1) tworzenie warunków do efektywnego uczenia się, rozwoju kreatywności i zainteresowań uczniów,
2) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
3) kształtowanie hierarchii systemu wartości,
4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, także nauczycieli, i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;
5) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
6) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
7) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent naszej szkoły jest:

- potrafiący czerpać ze swoich, zdolności i talentów, mający motywację do ciągłego kształcenia się i pracy nad sobą;
- rozwijający swoje zainteresowania i możliwości. Konsekwentnie realizuje stawiane mu zadania. Potrafi myśleć twórczo, cechuje go dojrzałość intelektualna. Jest ciekawy świata,

interesuje się tym co nowoczesne, ale jednocześnie odnosi się z szacunkiem do przeszłości i tradycji;
- pracujący nad rozwojem siebie jako artysty i jako człowieka. Wykazuje się dużą wrażliwością artystyczną, aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym;
- szanujący dziedzictwo kulturowe własnego i innych narodów;
- przestrzegający zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych aktów prawnych związanych z ochroną dóbr kultury;
- doceniający wiedzę i mający potrzebę dalszego kształcenia się; potrafiący samodzielnie korzystać z różnych źródeł wiedzy. Doświadczenia nabyte w szkole i poza nią potrafi wykorzystywać w życiu;
- związany ze szkołą dobrymi wspomnieniami, kreujący pozytywny wizerunek szkoły we własnym środowisku, dumny z bycia absolwentem tej placówki;
- przygotowany do podjęcia dalszej edukacji muzycznej w wyższych uczelniach;
- przygotowany do kontynuacji nauki, umiejący odnaleźć się na rynku pracy;
- kreatywny, o interdyscyplinarnych zainteresowaniach;
- potrafiący wykorzystać technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych do pogłębienia wiedzy i doskonalenia umiejętności;
- przygotowany do pełnienia ważnych ról społecznych;
- przygotowany do aktywnego i twórczego życia w otaczającej go rzeczywistości – śmiały w dążeniu do sukcesów i podejmowania ryzyka, przeświadczony, że sukces można osiągnąć tylko wtedy, gdy podejmie się próbę i walczy z przeciwnościami;
- wierny ideałom i podstawowym wartościom ogólnoludzkim. Poszukujący prawdziwych wartości (wiedza, mądrość, prawda, sprawiedliwość, odwaga, piękno, miłość, godność, itp.), traktujący w/w wartości jako absolutne i uniwersalne;
- człowiek o dużej wrażliwości, ale i umiejętności opanowywania emocji;
- w pełni odpowiedzialny za swoje czyny, słowa, konsekwentny w działaniu, posiadający umiejętność samokontroli i modyfikowania swoich błędnych decyzji;
- wrażliwy na piękno otaczającej go natury, dbający o środowisko naturalne;
- będący czynnym uczestnikiem działań kulturalnych i świadomym odbiorcą wytworów kultury, również pozamuzycznej;
- odczuwający potrzebę obcowania ze sztuką, doceniający wartości estetyczne;
- podejmujący twórczą dyskusję na temat ekspresji artystycznej i krzewiący kulturę muzyczną wokół siebie;
- posiadający potrzebę wypowiadania się za pomocą muzyki;
- posiadający ukształtowane zasady moralne i świadomy zagrożeń, jakie człowiek napotyka w swoim życiu. Potrafiący obronić się przed zagrożeniami płynącymi z otoczenia społecznego; trafnie oceniający zjawiska i procesy społeczne;
- dbający o swe zdrowie fizyczne i psychiczne; wolny od nałogów.
- odpowiedzialny i prawdomówny, umie przyznać się do błędów i przeprosić za nie;
- cechujący się wysoką kulturą osobistą, połączoną z wrażliwością na krzywdę innych. Jest życzliwy i uczynny, nie odmawia pomocy potrzebującym jego wsparcia. W trudnych sytuacjach wykazuje odwagę cywilną;
- znający języki obce i inne kultury, doceniający rolę komunikacji w relacjach międzyludzkich;

- otwarty na innych i tolerancyjny. Docenia wartość różnorodności ludzkich zainteresowań. Szanuje tych, którzy mają odmienne poglądy, pochodzenie narodowe i kulturowe, możliwości intelektualne czy fizyczne;
- potrafiący działać w grupie i przyjmować współodpowiedzialność za efekt jej pracy;
- umiejący asertywnie wyrażać własne zdanie i bronić swoich poglądów;
- dążący do poznania prawdy o świecie, ludziach i o sobie;
- ceniący sobie przynależność do wspólnoty narodowej; zakorzeniony w środowisku lokalnym;
- potrafiący korzystać ze swoich praw, szanując jednocześnie prawa innych;

VI. ZADANIA I ZAKRESY ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. DYREKTOR SZKOŁY oraz ZESPÓŁ KIEROWNICZY:
- tworzy warunki do prowadzenia efektywnej pracy wychowawczej i aktywności nauczycieli, uczniów i rodziców;
- wspiera nauczycieli i uczniów;
- buduje w szkole klimat współpracy i zaufania;
- umożliwia nauczycielom, rodzicom i uczniom realny wpływ na jakość pracy wychowawczej i artystycznej;
- tworzy warunki do rozwijania umiejętności wychowawczych nauczycieli.

2. PSYCHOLOG / PEDAGOG SZKOLNY:
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne, wspierają mocne strony uczniów;
- diagnozują przyczyny niepowodzeń uczniów, trudności wychowawczych, zaburzeń emocjonalnych i wypracowują strategię działania;
- diagnozują sytuację wychowawczą w szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- prowadzą pracę indywidualną z uczniem w formie porad, konsultacji i rozmów wspierających
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- wspiera rodziców i nauczycieli w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspiera nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- prowadzą zajęcia o charakterze edukacyjno-profilaktycznym;
- wspierają rodziców i nauczycieli w procesie wychowawczym;

- współtworzą programy profilaktyczno-wychowawcze;
- prowadzą działalność terapeutyczną.

3. WYCHOWAWCA KLASY:

- realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły
- w oparciu o Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy własny – plan pracy wychowawczej klasy zawierający konkretne działania, terminy i tematykę godzin wychowawczych dostosowanych do potrzeb oddziału klasowego;
- ukazuje uczniom jasne normy postępowania (opracowuje kodeks zachowania się uczniów), pozytywnie motywuje klasę, wskazuje autorytety i właściwe postawy moralne;
- integruje zespół klasowy i dba o wytworzenie właściwej atmosfery w klasie;
- poznaje zainteresowania, zdolności i potrzeby uczniów oraz dba o ich rozwój;
- jest uwrażliwiony na uczniów potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- w przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne wymaga objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną informuje o tym dyrektora szkoły oraz rodziców;
- udziela uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych lub szkolnych;
- podejmuje działania umożliwiające rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej;
- czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów, dokonuje comiesięcznych podsumowań frekwencji;
- organizuje imprezy klasowe i wycieczki oraz inne sytuacje wychowawcze, stwarzające możliwości integrowania klasy, kształtowania kultury osobistej uczniów, wdrażania do współdziałania, poszerzania zainteresowań;
- tworzy wśród uczniów atmosferę sprzyjającą koleżeństwu i przyjaźni;
- regularnie spotyka się z rodzicami uczniów;
- integruje rodziców i uczniów angażując ich do wspólnej pracy na rzecz klasy i szkoły;
- koordynuje działania wychowawcze nauczycieli uczących w klasie;
- pozyskuje od nauczycieli zajęć edukacyjnych informacje o funkcjonowaniu ucznia w klasie szkolnej, jego sukcesach i porażkach;
- dostosowuje wymagania do potrzeb i możliwości ucznia oraz wspiera rodzica w procesie wychowawczym.
- współpracuje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami, świadczącymi pomoc w rozpoznawaniu potrzeb, trudności, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- utrzymuje regularny kontakt z nauczycielami indywidualnych przedmiotów artystycznych;

4. ZESPÓŁ WYCHOWAWCZY:

- diagnozuje sytuację wychowawczą szkoły;
- planuje doskonalenie zadań wychowawczych i działania profilaktyczne;
- koordynuje pracę wychowawczą szkoły;

- wzajemnie wspiera się w pracy wychowawczej poprzez wymianę doświadczeń oraz wspólne rozwiązywanie problemów.

5. NAUCZYCIELE:

- realizują treści wychowawcze wynikające z podstaw programowych poszczególnych zajęć, oraz wprowadzają do swego przedmiotu elementy programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- w swojej pracy wychowawczej uwzględniają specyfikę pracy z uczniem uzdolnionym muzycznie oraz uczniem ze SPE;
- kształtują wrażliwości na świat, ludzi oraz sztukę w oparciu o wartości moralne;
- rozwijają wyobraźnię i wrażliwość uczniów przez czynne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych: spektaklach, panelach dyskusyjnych, koncertach itp., wpływając na jego wrażliwość artystyczną oraz kształtując jego świadomość muzyczną;
- umacniają w uczniach poczucie własnej wartości i własnych możliwości twórczych;
- inspirują działania zespołowe uczniów;
- pogłębiają zainteresowania uczniów i zachęcają ich do samodzielnego interpretowania sztuki – uwrażliwiają na piękno;
- odsłaniają różne funkcje sztuki – poznawczej, estetycznej, religijnej;
- ściśle współdziałają z wychowawcami klas;
- są uwrażliwieni na uczniów potrzebujących pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Wszyscy nauczyciele w trakcie bieżącej pracy z uczniem udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – dostosowując formy i metody pracy do ich możliwości;
- współpracują z rodzicami i włączają ich w sprawy życia klasy i szkoły;
- każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do stosownego reagowania na dostrzeżone dobro i zło w zachowaniu ucznia.
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji, atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, rozwijają zdolność twórczego myślenia;
- własną postawą uczą systematyczności, dokładności, punktualności, tolerancji, przestrzegania obowiązujących norm;
- dbają o kulturę osobistą i kulturę języka uczniów;
- zachęcają uczniów do samokształcenia;
- kształtują szacunek dla narodu i państwa oraz innych narodów i ich kultur.

6. NAUCZYCIELE PRZEDMIOTÓW ARTYSTYCZNYCH:

- realizują treści wychowawcze wynikające z podstaw programowych poszczególnych zajęć oraz wprowadzają do swojego przedmiotu elementy Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów;
- rozbudzają zamiłowanie do muzykowania indywidualnego i zespołowego;
- rozbudzają potrzebę rozwijania uzdolnień i zainteresowań;

- rozbudzają potrzebę twórczej ekspresji, wyobraźni i aktywności twórczej;
- kształtują samodzielność, potrzebę ciągłego doskonalenia się, aktywną postawę wobec kultury;
- kształtują osobowość artystyczną;
- kształtują dyscyplinę myślową, pamięć i koncentrację;
- kształtują postawy patriotyczne poprzez ukazywanie roli muzyki polskiej w rozwoju kultury europejskiej i światowej;
- podkreślają ważność czynnego uczestniczenia w życiu kulturalnym Szkoły i miasta.

7. RADA RODZICÓW:

- reprezentuje ogół rodziców Szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczo-profilaktyczny Szkoły;
- współpracuje z Radą Pedagogiczną w opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły;
- współpracuje z dyrektorem, nauczycielami i Samorządem Uczniowskim w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły;
- pobudza i organizuje różne formy aktywności rodziców na rzecz wspomagania działań wychowawczych i profilaktycznych Szkoły.

8. SAMORZĄD UCZNIOWSKI:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- reprezentuje środowisko uczniowskie wobec dyrektora i kierownictwa Szkoły oraz w kontaktach z gronem pedagogicznym i Radą Rodziców;
- inicjuje działania dotyczące życia uczniów;
- angażuje i motywuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i Szkoły;
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- wyraża za pośrednictwem swojego opiekuna opinie, dotyczące problemów społeczności uczniowskiej;
- włącza się w rozwiązywanie problemów wychowawczych Szkoły, w szczególności poprzez promowanie właściwych postaw uczniów.
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu
- ma prawo opiniować Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły;

VII. WSPÓŁPRACA RODZICÓW I SZKOŁY

Działania wychowawczo-profilaktyczne szkoły są zgodne z wolą i przekonaniami rodziców i odbywają się w duchu poszanowania godności osobistej, tolerancji i zrozumienia.
Rodzice muszą być przekonani o tym, że to właśnie oni decydują o wychowaniu swoich dzieci, a nauczycieli postrzegać jako tych, którzy im w tym procesie pomagają**.**

Współpraca ta opiera się na:

- zasadzie partnerstwa, wzajemnym zrozumieniu i zaufaniu;
- znajomości i akceptacji przez rodziców programów, regulaminów i innych dokumentów szkolnych;
- możliwości wyrażania opinii na temat programów, przedstawiania wniosków i uwag odnoszących się do pracy wychowawczej;
- współpracy z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych szkoły;
- wspieraniu przez szkołę wychowawczych wysiłków rodziców poprzez proces pedagogizacji, profilaktyki trudności wychowawczych;
- uzgadnianiu systemów reagowania na łamanie przez uczniów dyscypliny, nieprzestrzeganie regulaminów szkolnych;
- współdziałaniu w zakresie zapobiegania narkomanii, alkoholizmowi, przestępczości nieletnich;
- umożliwieniu rodzicom kontaktu ze szkołą: zebrania, konsultacje, kontakty indywidualne z nauczycielami i wychowawcami;
- włączaniu rodziców do opieki nad dziećmi podczas wycieczek, dyskotek itp.;
- zgłaszaniu i podejmowaniu przez rodziców inicjatyw w zakresie organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych;
- ustalaniu zakresu i form pomocy finansowej rodziców dla szkoły (pomoc materialna dla dzieci z najbiedniejszych rodzin, dofinansowywanie konkursów i imprez, nagrody rzeczowe, zakup książek, materiałów dydaktycznych, dofinansowywanie udziału uczniów w przesłuchaniach, konkursach i festiwalach);
- współdziałaniu w zakresie kształtowania pozytywnego wizerunku szkoły w środowisku;
- wspólnym wspieraniu uczniów w dążeniu do sukcesu na polu artystycznym i edukacyjnym.

<u>Formy kontaktów Szkoły z rodzicami:</u>

- dziennik elektroniczny;
- zebrania klasowe rodziców;
- godziny dostępności - konsultacje indywidualne z nauczycielami;
- kontakty indywidualne z wychowawcą;
- kontakty indywidualne z psychologiem i pedagogiem szkolnym;
- rozmowy telefoniczne, korespondencja listowna i elektroniczna;
- wpisy w dzienniczku ucznia;
- wezwanie rodziców do Szkoły w sytuacjach trudnych;
- udział w zdalnych formach kontaktu ze Szkołą.

Rodzice mają prawo do:

- pełnej informacji dotyczącej funkcjonowania ucznia w Szkole;
- wglądu do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły i wyrażania o nim swojej opinii;
- współdecydowania o realizowanych celach wychowawczych Szkoły oraz do współorganizowania pracy wychowawczej w Szkole i klasie;
- podejmowania uchwał w sprawie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły na zebraniach Rady Rodziców;
- decyzji w sprawie uczęszczania bądź nieuczęszczania ucznia na zajęcia religii, etyki, wychowania do życia w rodzinie;
- uzyskania pomocy w sprawach wychowania od dyrektora, kierownictwa Szkoły, wychowawcy, nauczycieli, pedagoga i psychologa szkolnego;
- udziału w uroczystościach klasowych i szkolnych, występach artystycznych, koncertach i audycjach muzycznych, na zasadach obowiązujących w Szkole;
- udziału w organizowanych przez Szkołę warsztatach, szkoleniach i innych formach edukacji rodzicielskiej, wspierających procesy wychowawcze i profilaktyczne.

Rodzice są zobowiązani do:

- dbania o właściwe wywiązywanie się dziecka z obowiązków szkolnych;
- uczestniczenia w zebraniach klasowych;
- uczestniczenia w zdalnych formach kontaktu ze Szkołą;
- stawiania się na indywidualne wezwania w sprawach swoich dzieci;
- poszanowania godności nauczycieli i innych pracowników Szkoły oraz niepodważania ich autorytetu wobec uczniów;
- utrzymywania stałego kontaktu z wychowawcą oraz niezbędnych kontaktów z innymi nauczycielami, w tym przede wszystkim z nauczycielem przedmiotu głównego.

VIII. TRYB POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

1. Szkoła jest zobowiązana zapewnić niezbędną pomoc uczniowi i jego rodzicom w razie zaistnienia sytuacji trudnej wychowawczo lub w sytuacji kryzysowej.

2. Do udzielania takiej pomocy, zależnie od potrzeb, są powołani dyrektor lub inny przedstawiciel kierownictwa Szkoły, wychowawca klasy, inni nauczyciele (także działający w odpowiednich zespołach), pedagog i psycholog szkolny.

3. W sytuacjach trudnych Dyrektor szkoły powołuje tzw. Zespół ds. rozwiązywania sytuacji trudnych składający się z nauczycieli uczących danego ucznia oraz psychologa i pedagoga szkolnego.

4. W niektórych przypadkach Szkoła może zwrócić się o pomoc do instytucji zewnętrznych powołanych i uprawnionych do działania we współpracy ze Szkołą.

5. Szczegółowy tryb postępowania w sytuacjach kryzysowych ujęty jest w szkolnych procedurach „Bezpieczeństwo w szkole", regulaminach oraz w Standardach Ochrony Małoletnich.

IX. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.

Rodzice posiadają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci. Nauczyciele, uczniowie i rodzice oraz dyrekcja szkoły są dla siebie partnerami w codziennym realizowaniu nadrzędnego celu jakim jest wszechstronny rozwój ucznia. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości oraz pomoc w wyzwalaniu potencjału artystycznego uczniów.

Główne założenia:

a. Działalność wychowawczo-profilaktyczna OSM I i II stopnia w Lublinie jest procesem jednolitym i spójnym zintegrowanym z nauczaniem. Działalność ta jest realizowana przez wszystkich nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć: edukacyjnych, muzycznych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

b. Program wychowawczo-profilaktyczny jest spójny ze Statutem Szkoły oraz podstawą programową. Określa on ogólne cele i sposoby ich realizacji.

c. W oparciu o Program wychowawczo-profilaktyczny nauczyciele wychowawcy opracowują plany oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych dla konkretnej klasy z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych uczniów i problemów występujących w danej klasie.

d. Treści wychowawcze są adekwatne do potrzeb rozwojowych ucznia i zgodne z wolą rodziców.

e. Oddziaływaniami wychowawczo-profilaktycznymi objęci są wszyscy uczniowie OSM I i II stopnia, realizują je wszyscy nauczyciele we współpracy z rodzicami i samorządem uczniowskim.

X. ZADANIA I OGÓLNE CELE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1) **intelektualnej** – ukierunkowanej na poznawanie możliwości, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień ucznia oraz pełne wykorzystanie potencjału poznawczego, kształtowanie umiejętności uczenia się motywacji do nauki.
2) **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia oraz podejmowanie zachowań prozdrowotnych, oraz zachowania odpowiednich procedur zwiększających bezpieczeństwo fizyczne,
3) **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników), poszerzanie świadomości stanów emocjonalnych u umiejętności radzenia sobie z nimi,
4) **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej,
5) **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu , a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,

6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami, a także warsztatowej pracy z grupą uczniów,
7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej oraz światowej,
10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych
11) wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę" mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków *(patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego").*

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy oraz umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju oraz zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,
4) poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu różnych sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą oraz procedur zachowania,
5) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
6) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
7) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,

8) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,
2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,
4) przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
5) informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
2) wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,

3) wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
4) wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

Działania te obejmują w szczególności:
1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych.

Za **cel główny** wychowania przyjmujemy wychowanie człowieka zdolnego do twórczego rozwiązywania problemów i życia zgodnego z zasadami etyczno-moralnymi, świadomego odbiorcę i twórcę sztuki, wrażliwego na piękno oraz człowieka o dojrzałej osobowości artystycznej.

Zakładany przez nas cel wszechstronnego rozwoju ucznia realizowany będzie we wszystkich aspektach: intelektualnym, psychicznym, społecznym, emocjonalnym, duchowym i fizycznym, a sam uczeń i jego potrzeby będę traktowane podmiotowo.

Główne zadania, jakie stawiamy sobie w realizacji naszego programu zmierzają do tego, aby:
- podstawą wszystkich działań wychowawczych był uczeń, jego potrzeby i rozwój artystyczny;
- nasze zabiegi wychowawcze i profilaktyczne pomagały uczniom w osiągnięciu dojrzałości osobowej, rodzinnej i artystycznej;
- proces wychowania był procesem ciągłym opartym na wartościach.

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, powinni zmierzać do tego, aby uczniowie w szczególności:
- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego i artystycznego zwłaszcza poprzez szerokie wykorzystanie wartości estetycznych i artystycznych muzyki;

- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie; rozwijali w sobie zapał do rozwijania pasji, talentów i zdolności muzycznych oraz czerpali radość i przyjemność z czynnego i biernego obcowania z muzyką;
- kształtowali w sobie systematyczność, odpowiedzialność, profesjonalizm w osiąganiu sukcesów oraz potrafili przezwyciężać trudności i niepowodzenia;
- poszukiwali, odkrywali, dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągania wielkich celów życiowych, sukcesów artystycznych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- mieli poczucie tożsamości narodowej, byli przywiązani do historii i tradycji narodowych oraz podejmowali działania na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym angażowali się w wolontariat;
- pogłębiali i umacniali postawę patriotyzmu i wartości demokratyczne oraz byli przygotowani do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym;
- mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów, jak i całej edukacji w danym etapie; widzieli sensowność systematycznej pracy nad rozwojem swoich zdolności oraz byli świadomi wpływu kształcenia artystycznego na całokształt rozwoju;
- stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych;
- uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego, kształtowali w sobie umiejętność współpracy zarówno w życiu osobistym jak i artystycznym oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,
- przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się jako osoba ale również jako artysta;
- kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów, świadomych odbiorców i twórców sztuki;
- posiadali umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji oraz wykazywali zdolność krytycznej oceny pozyskanej wiedzy.

Reasumując, celem pracy wychowawczo-profilaktycznej w OSM I i II Stopnia w Lublinie jest:

1. Wsparcie wszechstronnego rozwoju osobowego i artystycznego ucznia zwłaszcza poprzez szerokie wykorzystanie wartości estetycznych i artystycznych muzyki, wychowanie przez wartości i muzykę, wspomaganie ucznia w rozwoju jego zainteresowań i zdolności muzycznych.
2. Wszechstronna pomoc uczniom w osiągnięciu dojrzałej osobowości artysty-muzyka.
3. Wspomaganie procesu kształtowania się osobowości dojrzałej i odpowiedzialnej, wrażliwej, tolerancyjnej i otwartej na innych ludzi i sztukę.
4. Kształcenie w uczniach otwartości, tolerancji i empatycznego podejścia do innych.

5. Kształtowanie prawidłowej postawy obywatelskiej, poszanowania dla prawa i zasad współżycia społecznego.
6. Wspomaganie działalności wychowawczej rodziców i prawnych opiekunów.
7. Wzmacnianie czynników chroniących i osłabianie czynników ryzyka.

XI. SPOSOBY OSIĄGANIA CELÓW WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

1. Realizowanie podstawowych założeń Programu wychowawczo-profilaktycznego na godzinach z wychowawcą poprzez różnorodne metody pracy aktywizujące uczniów oraz podczas bieżącej pracy z uczniem.
2. Stałe doskonalenie zawodowe nauczycieli, wprowadzanie nowych metod nauczania, udział uczniów w konkursach o różnym spektrum teoretycznym.
3. Szeroki dostęp do informacji dzięki różnorodnym mediom (literatura, CD, DVD, Internet, wydawnictwa muzyczne), wyjazdy na koncerty i spektakle operowe oraz teatralne.
4. Czynne uczestnictwo uczniów w różnego rodzaju koncertach, warsztatach, spektaklach teatralnych i kinowych, seminariach na terenie szkoły i poza nią; umuzykalnianie rodzin uczniów poprzez udział w koncertach.
5. Uczenie właściwego zachowania się na koncertach, spektaklach i innych uroczystościach:
   - stosowny strój,
   - umiejętność zachowania odpowiedniej postawy podczas grania hymnów państwowych czy wprowadzania pocztów sztandarowych,
   - umiejętne wyrażania uznania dla artystów zależnie od rodzaju koncertu.
6. Wdrażanie uczniów do słuchania muzyki klasycznej w celach relaksacyjnych, grania dla przyjemności własnej.
7. Kształtowanie postaw opiekuńczych wobec młodszych kolegów, uczestniczenie w koncertach i akcjach charytatywnych.
8. Wpajanie uczniom szacunku dla innych, konsekwentne egzekwowanie kulturalnego zachowania wobec wszystkich pracowników i uczniów szkoły.
9. Egzekwowanie poszanowania mienia szkolnego, zachowania ładu i porządku w pomieszczeniach szkolnych i w otoczeniu szkoły.
10. Pedagogizacja rodziców poprzez konsultacje i zebrania prowadzone przez dyrekcję, psychologa i nauczycieli pracujących w szkole.

<u>Nauczyciele-wychowawcy w swojej pracy wychowawczo-profilaktycznej stosują następujące metody i formy:</u>

- osobisty, dobry przykład nauczyciela;
- obserwacja ucznia w różnych sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych;
- praca ucznia w grupie;
- praca ucznia w zespole zadaniowym;
- praca ucznia techniką „siedzenie w kręgu”;
- praca ucznia techniką „psychodramy”;
- praca ucznia z kartami pracy;
- praca indywidualna;

- przygotowanie się i udział w konkursach, olimpiadach, przesłuchaniach i koncertach;
- organizowanie i udział w wycieczkach, wymianach międzynarodowych, imprezach i uroczystościach klasowych, szkolnych i międzyszkolnych;
- udział w dyskusjach na forum klasy i szkoły;
- praca w samorządzie klasowym i szkolnym;
- spotkania ze specjalistami;
- akcje i happeningi szkolne;
- prelekcje, pogadanki i debaty szkolne;
- interaktywne wykłady;
- warsztaty i treningi umiejętności;
- projekty edukacyjne.

XII. UCZESTNICY I REALIZATORZY PROGRAMU

Uczestnikami Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są uczniowie Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II Stopnia, ich rodzice oraz wszyscy pracownicy szkoły.

Treści wychowawcze i profilaktyczne ujęte w corocznych planach realizowane są przez wszystkich nauczycieli i zatrudnionych specjalistów szkolnych oraz przez zaproszonych gości.

W realizacji treści wychowawczo-profilaktycznych nauczyciele współpracują z następującymi instytucjami:

- Filharmonie, teatry muzyczne, domy kultury i inne ośrodki;
- Uczelnie wyższe;
- Ośrodki doskonalenia nauczycieli;
- Fundacje i stowarzyszenia na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży;
- Poradnie specjalistyczne;
- Lekarze, dietetycy, rehabilitanci i inni specjaliści;
- Komisariat Miejski Policji w Lublinie - Zespół ds. Nieletnich i Patologii, dzielnicowi, straż miejska, straż pożarna;
- Lubelskie Towarzystwo Zapobiegania Patologiom Społecznym “Kuźnia”;
- Centrum Interwencji Kryzysowej;
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Lublinie, kuratorzy;
- Wojewódzka i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

CZEŚĆ II

Plan Wychowawczo-Profilaktyczny na rok 2026/2027

I. WNIOSKI Z EWALAUCJI PROGRAMU

Ewaluację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego przeprowadzono w oparciu o:

- Ankieta dla uczniów
- Analiza sprawozdań wychowawców, SU, pedagoga i psychologa oraz działań ogólnoszkolnych.

Obszary ewaluacji w roku szkolnym 2025/2026

- *Relacje rówieśnicze – profilaktyka zachowań przemocowych*
- *Dobrostan psychiczny – samopoczucie i kondycja psychiczna uczniów*

1. **Większość badanych uczniów (76%) pozytywnie ocenia działania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki.** Jednocześnie około 1/3 respondentów dostrzega potrzebę dalszego rozwijania działań służących budowaniu relacji opartych na szacunku i wolnych od przemocy, a także wspierających motywację do nauki oraz umiejętność efektywnego organizowania czasu.
2. **Uczniowie i rodzice pozytywnie oceniają działania szkoły podejmowane w zakresie przeciwdziałania hejtowi i przemocy rówieśniczej.** Pozytywnie postrzegane są różnorodne formy profilaktyki, m.in. sondaże, działania prowadzone za pośrednictwem szkolnego Instagrama, warsztaty dla uczniów oraz spotkania ze specjalistami CIK. Wskazane jest kontynuowanie działań profilaktycznych angażujących uczniów i wykorzystujących różnorodne formy przekazu.
3. **Istotną potrzebą uczniów pozostaje rozwijanie kompetencji związanych z dobrostanem psychicznym i radzeniem sobie z trudnościami emocjonalnymi.** Uczniowie wskazują potrzebę poszerzenia wiedzy i umiejętności przede wszystkim w zakresie radzenia sobie ze stresem i napięciem (62%), radzenia sobie z trudnymi emocjami (60%) oraz wzmacniania poczucia własnej wartości (46%). Wyniki wskazują na zasadność kontynuowania praktycznych zajęć i warsztatów rozwijających odporność psychiczną i kompetencje emocjonalne.
4. **Szczególnej uwagi wymaga dobrostan psychiczny uczniów II stopnia.** Co czwarty badany uczeń (25%) deklaruje występowanie stanów związanych z obniżonym nastrojem, takich jak smutek, zniechęcenie, apatia czy poczucie bezsensu, natomiast 8% badanych wskazuje na pojawianie się myśli rezygnacyjnych. Jednocześnie, w porównaniu z poprzednim rokiem, większy odsetek uczniów deklaruje umiejętność radzenia sobie ze stresem, lękiem oraz presją rówieśniczą. Pomimo obserwowanej poprawy obszary te nadal wymagają systematycznego wsparcia oraz uważności ze strony nauczycieli, wychowawców i specjalistów szkolnych.
5. **Relacje rówieśnicze pozostają ważnym obszarem działań wychowawczych i profilaktycznych.** Co czwarty badany uczeń (24%) deklaruje brak zadowolenia z relacji rówieśniczych, a 19% doświadcza poczucia odrzucenia w grupie. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania integracji zespołów klasowych, poczucia przynależności, empatii oraz umiejętności budowania i podtrzymywania bezpiecznych relacji.
6. **Wśród uczniów I stopnia (klasy 4–7) szczególnie widoczne są trudności w obszarze emocjonalnym i rówieśniczym.** Najczęściej wskazywane są problemy w radzeniu sobie z

trudnymi emocjami, zwłaszcza lękiem i złością (62%), a także problemy w relacjach rówieśniczych (44%), konflikty oraz doświadczenie odrzucenia w przyjaźni. Wyniki uzasadniają objęcie tej grupy systematycznymi działaniami rozwijającymi umiejętność regulacji emocji, komunikacji, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i budowania relacji.

7. **Dalszego wzmacniania wymaga kultura komunikacji w społeczności szkolnej – zarówno w kontaktach bezpośrednich, jak i w przestrzeni cyfrowej.** Istotne jest kształtowanie kultury słowa, odpowiedzialności za wypowiadane i publikowane treści oraz umiejętności komunikowania własnych potrzeb i emocji bez naruszania godności innych osób. Szczególną uwagę należy zwrócić na ograniczanie obraźliwych komentarzy, wyśmiewania, przezywania, wulgaryzmów i innych form komunikacji mogących prowadzić do konfliktów, odrzucenia lub przemocy rówieśniczej. Wskazane jest dalsze rozwijanie zasad komunikacji bez przemocy oraz właściwego zachowania w grupach klasowych, komunikatorach i mediach społecznościowych.

Wniosek ogólny: wyniki ewaluacji wskazują na zasadność kontynuowania dotychczasowych działań wychowawczo-profilaktycznych przy jednoczesnym zwiększeniu nacisku na dobrostan psychiczny, regulację trudnych emocji, wzmacnianie poczucia własnej wartości, jakość relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie odrzuceniu i hejtowi oraz kulturę słowa i odpowiedzialną komunikację. Szczególnego wsparcia w obszarze emocjonalnym i relacyjnym wymagają uczniowie młodszych klas, natomiast w przypadku uczniów II stopnia ważne pozostaje monitorowanie dobrostanu psychicznego i wczesne reagowanie na sygnały obniżonego nastroju oraz kryzysu.

Rekomendacje do dalszej realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

1. **Kontynuować i rozwijać działania wspierające zdrowie psychiczne uczniów**, dostarczając im wiedzy na temat sposobów dbania o dobrostan psychiczny, rozpoznawania symptomów przeciążenia i kryzysu oraz możliwości uzyskania pomocy. Szczególną uwagę poświęcić rozwijaniu umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, w tym lękiem, złością, stresem i napięciem.
2. **Systematycznie wzmacniać samoocenę, poczucie własnej wartości i sprawczości uczniów**, m.in. poprzez udzielanie konstruktywnych i pozytywnych informacji zwrotnych, dostrzeganie indywidualnych mocnych stron oraz stwarzanie uczniom możliwości prezentowania swoich pasji, zainteresowań, talentów i osiągnięć na forum klasy i szkoły.
3. **Monitorować relacje rówieśnicze, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów OSM I stopnia**, oraz kontynuować działania z zakresu profilaktyki przemocy i odrzucenia rówieśniczego. Kształtować umiejętności komunikacji bez przemocy, rozwiązywania konfliktów, respektowania granic, reagowania na krzywdzenie innych oraz budowania relacji opartych na szacunku i empatii.
4. **Wzmacniać profilaktykę cyberprzemocy i hejtu oraz edukację w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego.** Kształtować zasady właściwej komunikacji w grupach klasowych, komunikatorach i mediach społecznościowych, a także uświadamiać uczniom konsekwencje publikowania, przesyłania i udostępniania treści w Internecie, w tym znaczenie ochrony prywatności, wizerunku własnego i innych osób.

5. **Prowadzić działania zapobiegające wykluczeniu, izolacji i odrzuceniu rówieśniczemu**, wzmacniające integrację zespołów klasowych, poczucie przynależności oraz odpowiedzialność uczniów za atmosferę panującą w klasie i szkole. Zwracać szczególną uwagę na wczesne rozpoznawanie sytuacji mogących prowadzić do wykluczenia lub hejtu.
6. **Kontynuować realizację warsztatów i zajęć profilaktycznych dotyczących bezpiecznych relacji w szkole i w Internecie oraz radzenia sobie z trudnymi emocjami**, w szczególności z lękiem, złością, stresem i napięciem. Preferować praktyczne formy pracy umożliwiające uczniom ćwiczenie konkretnych umiejętności społecznych i emocjonalnych.
7. **Wzmacniać kompetencje psychologiczne i wychowawcze nauczycieli**, szczególnie w zakresie rozpoznawania trudności emocjonalnych uczniów, reagowania na przemoc i cyberprzemoc, wspierania uczniów doświadczających odrzucenia oraz prowadzenia rozmów w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych. Wskazane jest również rozwijanie kompetencji nauczycieli w zakresie budowania relacji z uczniem opartych na szacunku, bezpieczeństwie i konstruktywnej informacji zwrotnej.

II. REKOMENDACJE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE CEA

Na bieżący rok szkolny 2026/2027 Centrum Edukacji Artystycznej podało następujące rekomendacje:

Priorytet nr 1: Organizacja w szkołach działań wspomagających procesy uczenia się
Jednym z podstawowych zadań szkoły jest tworzenie warunków umożliwiających każdemu uczniowi osiąganie sukcesów edukacyjnych, stosownie do jego możliwości rozwojowych, potrzeb oraz uzdolnień. Szczególnego znaczenia nabiera to w szkołach artystycznych, w których uczniowie równolegle realizują wymagania kształcenia ogólnego i artystycznego, a proces zdobywania kompetencji artystycznych wymaga systematycznej, długotrwałej pracy, wysokiej motywacji oraz umiejętności samodzielnego uczenia się.
Art. 1 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe wskazuje, że system oświaty zapewnia w szczególności dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów oraz udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Nauczyciele są zobowiązani kierować się dobrem ucznia oraz troską o jego wszechstronny rozwój. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologicznej wskazuje (§ 6 ust. 1 pkt 2), że zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się są jedną z dostępnych dla uczniów form pomocy psychologicznej.
Z uwagi na globalne zmiany cywilizacyjne, wywołujące często u dzieci i młodzieży spadek motywacji, obniżenie gotowości do podejmowania wysiłku poznawczego, trudności w koncentracji uwagi oraz potrzebę szybkiego uzyskiwania efektów, rekomendujemy podejmowanie w szkole działań zwiększających aktywność uczniów w procesie uczenia się oraz rozwijających ich kompetencje w zakresie samodzielnego planowania, organizowania i monitorowania własnej pracy. Szczególnie istotne jest systematyczne organizowanie zajęć rozwijających umiejętność uczenia się, podczas których uczniowie mogą poznawać i ćwiczyć skuteczne strategie zapamiętywania, koncentracji uwagi, planowania nauki, zarządzania czasem, przygotowywania się do sprawdzianów i egzaminów oraz radzenia sobie z przeciążeniem obowiązkami. Niniejsze zajęcia mogą być

realizowane celowo, dla uczniów szczególnie potrzebujących. Warto jednak zadbać, aby treści dotyczące zwiększania kompetencji uczenia się, pojawiały się w ramach godzin wychowawczych czy bieżącej dydaktyki.
W szkołach artystycznych działania te powinny uwzględniać przede wszystkim prace z materiałem wynikającym ze specyfiki przedmiotów artystycznych.
Rekomenduje się, aby działania wspomagające procesy uczenia się nie były kierowane wyłącznie do uczniów doświadczających trudności edukacyjnych. Powinny mieć również charakter profilaktyczny i rozwojowy oraz służyć wszystkim uczniom, którzy potrzebują wsparcia w budowaniu skutecznego i świadomego warsztatu pracy.

Priorytet nr 2: Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz tworzenie środowiska szkolnego opartego na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności i poszanowaniu godności drugiego człowieka należy do podstawowych zadań szkoły. Szczególnego znaczenia nabierają działania służące przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy, która wraz z intensywnym korzystaniem przez dzieci i młodzież z Internetu, mediów społecznościowych i komunikatorów staje się jednym istotnych zagrożeń dla ich prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego.
Od 1 września 2026 r. przepisy ustawy – Prawo oświatowe jeszcze wyraźniej akcentują konieczność rozpoznawania zagrożeń związanych z korzystaniem przez uczniów z technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich aktywnością w Internecie. W kontekście przeciwdziałania cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej szczególnie istotne jest zatem systematyczne monitorowanie, czy przyjęte w szkole normy i zasady są przez uczniów respektowane, czy uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa oraz czy wiedzą, w jaki sposób i komu mogą zgłaszać przypadki przemocy, hejtu, wykluczania, ośmieszania, rozpowszechniania kompromitujących materiałów lub innych form krzywdzenia, zarówno w bezpośrednich relacjach rówieśniczych, jak i w przestrzeni internetowej.
Rekomenduje się również systematyczne podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy i cyberprzemocy oraz znajomości obowiązujących w szkole procedur interwencyjnych. Równie ważna jest współpraca z rodzicami, szczególnie w zakresie bezpiecznego korzystania przez dzieci i młodzież z Internetu, reagowania na niepokojące zachowania oraz wspólnego budowania odpowiedzialnych zasad funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym.

Priorytet 3: Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym

Współczesne przemiany społeczne i technologiczne powodują, że działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę powinny uwzględniać zarówno zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych, jak również coraz bardziej powszechne wśród dzieci i młodzieży zachowania mogące prowadzić do uzależnień behawioralnych. Szczególnej uwagi wymagają: problemowe korzystanie z Internetu, mediów społecznościowych, smartfonów i gier cyfrowych, hazard, a także inne zachowania, które mogą prowadzić do utraty kontroli, zaniedbywania obowiązków szkolnych i relacji społecznych oraz pogorszenia funkcjonowania psychicznego, społecznego i edukacyjnego ucznia.
W odniesieniu do uzależnień od substancji szczegółowe obowiązki szkoły wynikają ponadto z przepisów dotyczących przeciwdziałania narkomanii. Szkoły i placówki zobowiązane są do pro-

wadzenia systematycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej skierowanej do uczniów, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców oraz innych pracowników szkoły. Działania te powinny służyć między innymi promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, wzmacnianiu czynników chroniących oraz ograniczaniu zachowań ryzykownych [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. Akt ma tekst jednolity (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449)].

Współczesna profilaktyka szkolna wymaga jednak rozszerzenia perspektywy z tradycyjnie rozumianych uzależnień od substancji na uzależnienia behawioralne. Znajduje to odzwierciedlenie również w aktualnych regulacjach dotyczących edukacji zdrowotnej, w których wyodrębniono problematykę Internetu i profilaktyki uzależnień. Uczniowie powinni zdobywać wiedzę dotyczącą uzależnień fizycznych i behawioralnych, rozumieć mechanizm powstawania uzależnienia, rozpoznawać jego objawy oraz uczyć się dokonywania oceny własnych zachowań pod kątem potencjalnego ryzyka uzależnienia. Uwzględniono także problem przeciążenia informacyjnego oraz zjawiska FOMO.

Szczególnie istotne jest monitorowanie zmian w funkcjonowaniu ucznia, które mogą świadczyć o rozwijającym się problemie: utraty kontroli nad czasem poświęcanym określonej aktywności, zaniedbywania obowiązków, ograniczania innych zainteresowań, pogorszenia relacji z rówieśnikami i rodziną, trudności z koncentracją, niewyspania, obniżenia wyników edukacyjnych czy silnych reakcji emocjonalnych pojawiających się w sytuacji ograniczenia dostępu do określonej aktywności.

III. KIERUNKI POLITYKI OŚWIATOWEJ

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie przedszkoli i szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno - pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.
7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.

8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

IV. DIAGNOZA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROŻEŃ

Stworzenie Szkolnego Programu wychowawczo-profilaktycznego wymaga określenia obszarów problemowych i dostosowania do nich konkretnych, zaplanowanych działań.

1. Etapy badania diagnostycznego

l.p.	Nazwa etapu diagnozy	Treść etapu diagnozy
1	Przedmiot diagnozy	Samopoczucie uczniów Relacje rówieśnicze Zagrożenia wychowawcze uczniów, w tym czynniki chroniące i czynniki ryzyka.
2	Podmiot diagnozy	Uczniowie. Wychowawcy klas. Rodzice.
3	Poziom diagnozy	OSM I i II stopnia Poszczególne klasy na określonym poziomie edukacyjnym. Rodzice uczniów klas I i II stopnia
4	Cel diagnozy	▪ *Określenie kondycji psychofizycznej uczniów – poziom samopoczucia i poczucia bezpieczeństwa w szkole?* ▪ *Określenie poziomu posiadanych umiejętności w zakresie radzenia sobie z trudnymi emocjami, presją i przemocą rówieśniczą* ▪ *Jak oceniają uczniowie swoje relacje rówieśnicze?* ▪ *Z jakimi zagrożeniami i trudnościami stykają się uczniowie, co jest zagrożeniem dla ich rozwoju? (czynniki ryzyka)* ▪ *Jakie są mocne strony uczniów/klasy/szkoły? Co jest szansą dla rozwoju? (czynniki chroniące)*
5	Narzędzia diagnostyczne	1. Ankiety on-line dla uczniów i rodziców 2. Wywiad fokusowy z wychowawcami 3. Rozmowa kierowana z uczniami klas 1-3 wzmacniana metodami aktywnymi. 4. Analiza dokumentacji szkolnej (protokoły Zespołów Wychowawczych, sprawozdania z roku ubiegłego).
6	Liczebność grupy badawczej	Uczniowie klas 1-3 ok. 50 osób (po jednej klasie z poziomu) Uczniowie kl. 4-VI – 200 osób (losowo wybrane klasy) Wychowawcy – 23 osoby

		Rodzice 50 osób.
7	Termin badań	Do 21 września
8	Osoby odpowiedzialne	Członkowie zespołu ds. programu wychowawczo-profilaktycznego, psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy klas

2.Wnioski

Na podstawie analizy wyników ankiet przeprowadzonych wśród uczniów i rodziców można stwierdzić, że większość uczniów postrzega szkołę jako miejsce bezpieczne, a relacje rówieśnicze i atmosferę w klasach ocenia pozytywnie. Jednocześnie wyniki diagnozy wskazują na obszary wymagające dalszych, systematycznych działań wychowawczych, profilaktycznych i wspierających.

Szczególnie istotnym obszarem jest dobrostan psychiczny uczniów oraz radzenie sobie ze stresem i napięciem. Około 52% uczniów deklaruje, że stres lub napięcie związane ze szkołą odczuwa często lub bardzo często. Wśród zgłaszanych trudności 35,5% uczniów wskazuje, że nie radzi sobie ze stresem i napięciem, 31,5% doświadcza silnego lęku przed wystąpieniami, a 30,5% często odczuwa obniżony nastrój.

Ważnym obszarem wymagającym wsparcia jest również motywacja do nauki i organizacja czasu. Problemy z motywacją wskazało 43,8% uczniów, natomiast 38,9% deklaruje trudności z właściwym organizowaniem czasu. W przypadku uczniów szkoły muzycznej należy uwzględniać specyficzne obciążenia wynikające z konieczności łączenia nauki przedmiotów ogólnokształcących z nauką gry na instrumencie, ćwiczeniem, egzaminami, przesłuchaniami i występami publicznymi.

Diagnoza wskazuje również na potrzebę dalszego wzmacniania relacji rówieśniczych i poczucia przynależności do grupy. Pomimo że zdecydowana większość uczniów deklaruje poczucie akceptacji przez rówieśników, część badanych doświadcza wyśmiewania, obrażania lub przezywania. Wśród zgłaszanych trudności 28,7% uczniów wskazało poczucie odrzucenia, 18,7% trudności w nawiązywaniu relacji, a 11,3% doświadczenie przemocy rówieśniczej.

Należy również zwrócić uwagę na sygnały dotyczące zdrowia psychicznego i zachowań wymagających szczególnej uwagi. W ankiecie 16,3% uczniów wskazało problemy z odżywianiem, 8,4% dokonywanie samouszkodzeń, a 7,4% doświadczenie przemocy w domu. Mimo że wskazania te dotyczą mniejszej części badanych, ze względu na ich charakter powinny stanowić ważny element działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych szkoły.

Rekomendowane kierunki działań wychowawczo-profilaktycznych

1. Wzmacnianie dobrostanu psychicznego uczniów poprzez rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, radzenia sobie ze stresem, napięciem i przeciążeniem oraz kształtowanie umiejętności konstruktywnego szukania pomocy.

2. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z tremą i lękiem przed wystąpieniami, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki szkoły muzycznej, występów publicznych, egzaminów, przesłuchań i sytuacji oceny.
3. Wspieranie motywacji do nauki oraz umiejętności organizowania czasu, w tym planowania nauki, ćwiczenia na instrumencie, odpoczynku i regeneracji oraz ustalania realistycznych celów.
4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości i sprawczości uczniów, w tym umiejętności radzenia sobie z porażką, krytyką, oceną i porównywaniem się z innymi.
5. Budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych i dobrej atmosfery w zespołach klasowych poprzez działania integracyjne, rozwijanie empatii, skutecznej komunikacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów i respektowania granic innych osób.
6. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, w szczególności wyśmiewaniu, obrażaniu, przezywaniu, izolowaniu oraz przemocy fizycznej. Istotne jest również rozwijanie umiejętności reagowania przez świadków oraz utrwalanie wiedzy uczniów o sposobach zgłaszania takich sytuacji.
7. Kontynuowanie działań dotyczących cyberprzemocy i bezpieczeństwa w Internecie, obejmujących m.in. reagowanie na hejt, ochronę prywatności, odpowiedzialne korzystanie z mediów cyfrowych oraz higienę cyfrową.
8. Wczesne rozpoznawanie symptomów kryzysu psychicznego, w szczególności obniżonego nastroju, autoagresji, trudności związanych z odżywianiem oraz innych zachowań ryzykownych, a także zapewnienie uczniom wymagającym pomocy odpowiedniego wsparcia.
9. Zwiększanie dostępności i widoczności pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Należy systematycznie przypominać uczniom, do kogo i w jaki sposób mogą zwrócić się w przypadku trudności emocjonalnych, przemocy, konfliktów lub innych problemów.
10. Wzmacnianie współpracy z rodzicami poprzez przekazywanie wiedzy dotyczącej rozpoznawania objawów przeciążenia i kryzysu psychicznego, wspierania dziecka w sytuacji stresu i tremy, rozwijania motywacji oraz stawiania wymagań bez nadmiernej presji.

Proponowane działania i tematy zajęć

W planowaniu działań warto uwzględnić preferencje samych uczniów. Największym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty relaksacyjne – 41,4%, zajęcia dotyczące oswajania stresu i tremy – 27,6% oraz motywowania się do nauki – 27%. Uczniowie wskazywali także potrzebę zajęć dotyczących poczucia własnej wartości, budowania relacji, komunikacji, zdrowego odżywiania, zdrowia psychicznego oraz radzenia sobie ze złością.

W związku z tym rekomenduje się realizację m.in. warsztatów: „Jak radzić sobie ze stresem i napięciem?", „Trema pod kontrolą", „Jak się motywować i dobrze organizować czas?", „Jak budować poczucie własnej wartości?", „Jak radzić sobie z porażką i oceną?", „Jak budować dobre relacje i skutecznie się komunikować?", „Jak reagować na wyśmiewanie, przemoc i cyberprzemoc?", „Zdrowie psychiczne – kiedy i jak szukać pomocy?" oraz zajęć z zakresu relaksacji, higieny cyfrowej i zdrowego stylu życia.

V. CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA

W oparciu o wnioski z diagnozy określone zostały czynniki chroniące i czynniki ryzyka.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń.

Czynniki chroniące indywidualne:
- uzdolnienia muzyczne, kreatywność i twórczość uczniów,
- ciekawość poznawcza,
- wrażliwość emocjonalna i wrażliwość artystyczna,
- posiadanie planów i celów życiowych,
- dobre zdolności adaptacyjne
- poczucie odpowiedzialności i samodzielności
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

Czynniki chroniące rodzinne:
- silna więź z rodzicami,
- rodziny wielodzietne i wielopokoleniowe
- zaangażowanie rodziców w kształcenie muzyczne dziecka,
- poczucie wsparcia ze strony rodziców w rozwiązywaniu trudności.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:
- silna więź ze szkołą, poczucie przynależności
- bezpieczna atmosfera i pozytywny klimat szkoły
- wsparcie nauczycieli, indywidualizacja podejścia nauczycieli
- okazje do przeżycia sukcesu muzycznego,
- czytelny system norm obowiązujących całą szkołę: uczniów i egzekwujących je nauczycieli,
- jednolitość oddziaływań wychowawczych wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły.

Czynniki chroniące rówieśnicze:
- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący o podobnych zainteresowaniach i celach życiowych),
- wspólne działania i inicjatywy, współpraca przy realizacji celów artystycznych,
- poczucie wspólnoty.

Czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia.

Indywidualne czynniki ryzyka:
- brak wiary we własne możliwości,

- niska samoocena
- brak odporności na wysiłek i stres, wysoka wrażliwość
- trudności w radzeniu sobie z tremą i lękiem,
- nadmierna wrażliwość emocjonalna, podatność na depresje,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna.

Rodzinne czynniki ryzyka:

- brak więzi z rodzicami,
- nadmierne oczekiwania rodziców,
- brak prawidłowej struktury rodziny,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- obciążenie obowiązkami, stres szkolny,
- niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

Czynniki związane z rówieśnikami

- obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania e-papierosów,
- odrzucenie przez rówieśników,
- izolacja,
- nieodpowiednie relacje rówieśnicze.

Czynniki środowiskowe:

- duża dostępność do e-papierosów i innych środków,
- niski status społeczno-ekonomiczny,
- szkodliwe wpływy środków masowego przekazu,
- nadmierne korzystanie z internetu, komputera, telefonu.
-

VI. CELE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE do realizacji w roku szkolnym 2026/2027

1. **Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów oraz kształtowanie umiejętności właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia i kryzysu**, w tym rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrożeń, szukania i udzielania pomocy, reagowania na przemoc oraz znajomości zasad postępowania w sytuacjach kryzysowych.
2. **Wzmacnianie dobrostanu psychicznego i odporności emocjonalnej uczniów** poprzez rozwijanie umiejętności rozpoznawania i regulowania emocji, radzenia sobie ze stresem,

napięciem, porażką, presją i sytuacją oceny oraz kształtowanie umiejętności korzystania ze wsparcia i proszenia o pomoc.

3. **Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z tremą, presją i obciążeniami wynikającymi ze specyfiki kształcenia muzycznego**, w szczególności związanymi z występami publicznymi, egzaminami, przesłuchaniami, oceną artystyczną i koniecznością systematycznego ćwiczenia na instrumencie. Jest to szczególnie uzasadnione wynikami diagnozy dotyczącymi stresu i lęku przed wystąpieniami.
4. **Wspieranie motywacji do nauki oraz rozwijanie umiejętności efektywnego uczenia się i organizowania czasu**, z uwzględnieniem higieny pracy umysłowej, technik skutecznego uczenia się, planowania obowiązków, odpoczynku i regeneracji oraz zachowania równowagi pomiędzy nauką ogólnokształcącą, kształceniem muzycznym i czasem wolnym. Cel odpowiada m.in. na problemy z motywacją i organizacją czasu wskazywane przez uczniów.
5. **Kształtowanie kompetencji społecznych oraz budowanie bezpiecznych, opartych na szacunku relacji w społeczności szkolnej**, poprzez wzmacnianie poczucia własnej wartości i sprawczości, rozwijanie empatii, komunikacji, umiejętności współpracy, rozwiązywania konfliktów i stawiania granic.
6. **Zapobieganie zachowaniom ryzykownym i uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych**, poprzez kształtowanie odpowiedzialnych nawyków korzystania z Internetu, mediów społecznościowych, gier i urządzeń cyfrowych, rozwijanie higieny cyfrowej oraz przeciwdziałanie cyberprzemocy i innym zagrożeniom środowiska cyfrowego. W diagnozie uczniowie wskazywali m.in. nadmierne korzystanie z komputera i sieci oraz problemy związane z grami.
7. **Promowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie fizyczne i psychiczne**, w szczególności poprzez edukację dotyczącą zdrowego odżywiania i profilaktyki zaburzeń odżywiania, znaczenia aktywności fizycznej, snu, odpoczynku i regeneracji, a także zapobiegania przeciążeniom i dolegliwościom wynikającym z długotrwałego ćwiczenia i gry na instrumencie. W diagnozie 16,3% uczniów wskazało problemy z odżywianiem, a sami uczniowie zgłaszali również zainteresowanie zajęciami dotyczącymi zdrowego odżywiania.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

W oparciu o wyniki diagnozy potrzeb wychowawczo-profilaktycznych przeprowadzoną we wrześniu 2026 roku wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, wnioski z nadzoru pedagogicznego, politykę oświatową MEiN oraz rekomendacje CEA w ramach realizacji programów wychowawczo - profilaktycznych wyłoniono zadania do uwzględnienia w planach pracy poszczególnych klas na rok 2026/2027 zawarte w załączniku nr 1.

VIII. ZASADY EWALUACJI

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego.

Wszystkie działania wychowawcze i profilaktyczne poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Dokonują tego dyrekcja, zespół wychowawczy, nauczyciele, psycholog i pedagog szkolny, po zapoznaniu się z wnioskami i sugestiami uczniów i rodziców.

Ewaluacja będzie systematycznym monitorowaniem przebiegu realizacji zaplanowanych działań w celu uzyskania odpowiedzi na pytania:

- Czy dążymy do osiągnięcia celów?
- Czy zadania są realizowane? (Jeżeli nie, to dlaczego?).
- Jakie trudności mieli realizatorzy w związku z wykonywaniem zadań?
- Co sądzą uczniowie i ich rodzice na temat realizowanych zadań?
- Czy zaplanowane zadania zostały zakończone? (Jeżeli nie, to dlaczego?).
- Jakich użyto środków i czy były wystarczające?
- Czy w trakcie pracy nad programem wprowadzono zmiany? (Jeżeli tak, to jakie i dlaczego?).

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

1.Plan Ewaluacji na rok 2026/2027

l.p.	Nazwa etapu	Treść etapu ewaluacji
1	Obszar ewaluacji	Bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne i cyfrowe
2	Cel ewaluacji	• Ocena poziomu realizacji treści Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w w/w obszarach; • Określenie stopnia wzrostu wiedzy i świadomości uczniów w zakresie dbania o swoje bezpieczeństwo fizyczne, umiejętności zachowania w sytuacjach kryzysowych oraz znajomość procedur. • Określenie poziomu samopoczucia uczniów i poczucia bezpieczeństwa w relacjach rówieśniczych w kontaktach offline i online

3	Wskaźniki ewaluacji	Ilościowe: • Ilość przeprowadzonych działań Jakościowe: • Większa znajomość sposoby dbania o swoje zdrowie psychiczne • Zwiększenie świadomości zagrożeń dla zdrowia psychicznego • Poprawa relacji między uczniami, zmniejszenie przypadków niewłaściwych zachowań • Zwiększenie świadomości zasad budowania relacji opartych na porozumieniu bez przemocy. • Poprawa relacji w klasach, większe poczucie integracji. • Znajomość procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych. • Wzrost świadomości w zakresie cyberbezpieczęństwa
4	Pytania kluczowe	*Czy treści programu Profilaktyczno-Wychowawczego dotyczące bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i cyberbezpieczęństwa zostały zrealizowane?* *Jakie działania podejmują nauczyciele aby realizować wyżej wymienione treści?* *Czy uczniowie uzyskali użyteczną wiedzę dotyczące budowania bezpiecznych relacji wolnych od przemocy w przestrzeni online i offline.* *Czy uczniowie uzyskali wiedzę i potrzebne umiejętności dotyczące dbania o swoje zdrowie psychiczne?* *Czy uczniowie uzyskali wiedzę i potrzebne umiejętności dotyczące dbania o swoje bezpieczeństwo fizyczne?* *Czy uczniowie mają świadomość konsekwencji zachowań przemocowych .* *Czy uczniowie czują się bezpiecznie w relacjach w klasie.*
5	Grupa badawcza	Uczniowie - OSM I i II stopnia Poszczególne klasy na określonym poziomie edukacyjnym. Rodzice uczniów kl. I i II st.
6	Metody i narzędzia	• Ankiety on-line dla uczniów i rodziców • Wywiad fokusowy z wychowawcami • Rozmowa kierowana z uczniami klas 1-3 dotycząca relacji, samopoczucia i metod radzenia sobie z trudnymi emocjami. • Rozmowy indywidualne psychologa/pedagoga z uczniami z trudnościami emocjonalnymi. • Analiza sprawozdań wychowawców
7	Termin badań	Do 25 czerwca

8	Osoby odpowiedzialne	Członkowie zespołu ds. programu wychowawczo-profilaktycznego, psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy klas

Program opracowany przez:
Barbarę Wojtanowską-Janusz
Agnieszkę Lalik-Korzeń
Dominikę Malczyńską
Monike Władykę-Bzowską
Michalinę Ziarkiewicz
Agnieszke Miedzwiecką
Agnieszkę Sawicką
Małgorzatę Molas

IX. LITERATURA

1.„Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, a w szczególności: narkomanią, alkoholizmem, prostytucją", w: Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości Wśród Dzieci i Młodzieży.
2.Anioł B., Barwinek G., Czupryńska B., Wojcieszyńska J.: Szkolny program profilaktyki – „Żyj zdrowo i szczęśliwie".
3.Braun-Gałkowska M., W tę samą stronę. Książka dla nauczycieli o wychowaniu i lekcjach wychowawczych, Warszawa 1994.
4.Christiane F.: My, dzieci z dworca ZOO.
5.Dimoff T., Carper S.: Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki?
6.Drugi Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków. Program profilaktyki dla młodzieży, nauczycieli i rodziców. Wydanie II. PARPA.
7.Dudziak U., Wychowanie w klasie szkolnej, Warszawa 2002.
8.Faber A., Mazalish E., Jak mówić do nastolatków żeby nas słuchały, jak słuchać, żeby z nami rozmawiały, Poznanń 2005.
9.Faber A., Mazalish E., Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, Poznanń 1992.
10.Fechner-Sedzicka I., Lachowska-Żerska E.: Nauczyciele – rodzicom. Spotkania z rodzicami prowadzone metodą warsztatową w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
11.Fechner-Sędzicka I., Lachowska-Żerska E.: Nauczyciele – rodzicom. Spotkania z rodzicami prowadzone metodą warsztatową w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
12.Gajewska G., Szczęsna A., Doliński A.: Warsztat pracy pedagoga cz 1, 2, 3, 4, 5.
13.Gajewska G., Szczęsna A., Doliński A.: Warsztat pracy pedagoga cz 1, 2, 3, 4, 5.
14.Gaś Z. „Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja. Poradnik metodyczny, MENiS, Warszawa 2003.
15.Gordon T., Wychowanie bez porażek w szkole, Warszawa 2007.
16.Gordon T., Wychowanie bez porażek, Warszawa 2005.
17.Hurlock H., Rozwój dziecka, Warszawa 1985.
18.Jaczewski A., Żmijewski J.: Książka dla chłopców. O dorastaniu i dojrzewaniu.
19.Jak żyć z ludźmi? Program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży. Ćwiczenia grupowe. Tłumaczenie Milena Bida.
20.Kaczanowski F.: Prawda o alkoholu.
21.Knez R., Słonina W.: Saper, czyli jak rozminować agresję? Program profilaktyczno – wychowawczy.
22.Kobyłecka W., Jaczewski A.: O dziewczętach dla dziewcząt.
23.Kołodziejczyk A., Czemierowska E., Kołodziejczyk T.: Spójrz inaczej, Spójrz inaczej na agresję – programy zajęć wychowawczo-profilaktycznych.
24.Kosinska E.: Mądrze i skutecznie. Konstruowanie szkolnego programu profilaktyki.
25.Łukjaniuk J.: W stronę samopoznania.
26.Łukjaniuk J.: W stronę samopoznania.
27.Mellibruda J.: Tajemnice ETOH.PARPA.
28.Onichimowska A.: Hera, moja miłość.

29.Pacewicz A.: Jak pomóc dziecku nie pić? PARPA.
30.Paziowie B. i G.: Szkoła, która ochrania. Szkolny program profilaktyki.
31.Rosiek B. Kokaina.: Pamiętnik narkomanki.
32.Sigm M., Węgrzyn-Jonek E., Budowanie programu wychowawczego szkoły, Kraków 2000.
33.Simm M., Węgrzyn – Jonek E.: Budowanie szkolnego programu profilaktyki.
34.Siwak J., Woźniak M.: Szkolny program profilaktyki.
35.Szuty J., Gdy nauczyciel jest wychowawcą, Warszawa-Łódź 2002.
36.Vopel Klaus W.: Gry i zabawy interakcyjne dla dzieci i młodzieży. Część 1, 2, 3, 4. Wydawnictwo „Jedność".
37.Vopel Klaus W.: Gry i zabawy interakcyjne dla dzieci i młodzieży. Część 1, 2, 3, 4. Wydawnictwo „Jedność".
38.Wojcieszak K.: Wygrać życie. Szkolny program profilaktyki.
39.Woronowicz Bohdan T .: Alkoholizm jako choroba. PARPA.
40.Wychowanie w szkole, Biblioteczka reformy MEN, Warszawa 1999.
41.Zajączkowski K.: Dziękuję ... nie piję, nie palę, nie biorę.
42.Zajączkowski K.: Lekcje wychowawcze w gimnazjum.
43.Zajączkowski K.: Lekcje wychowawcze w gimnazjum.
44.Zajączkowski K.: Nikotyna, alkohol, narkotyki. Profilaktyka uzależnień.
45.Zajączkowski K.: Program profilaktyczno-wychowawczy dla uczniów klas I – III szkoły podstawowej.
46. Zajączkowski K.: Program wychowawczo-profilaktyczny dla kl. 1-3.